

ΜΡΗ-203. Προαγωγή της Υγείας

Υπεύθυνος: Λιονής Χ.

Διάρκεια: 2^ο Εξάμηνο. Υποχρεωτικό μάθημα / 5 ECTS

Τύπος διδασκαλίας: Διαλέξεις, διαδραστικές ασκήσεις στη διάρκεια του μαθήματος, εργασία στο σπίτι με επίβλεψη



Αντικειμενικοί στόχοι του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα):

Οι στόχοι του μαθήματος είναι οι παρακάτω:

- Να εξηγήσει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές τους όρους δημόσια υγεία, κοινοτική υγεία, προαγωγή της υγείας και πρόληψη της νόσου.
- Να εξετάσει τις υπηρεσίες πρόληψης της νόσου και προαγωγής της υγείας μέσα στο σύστημα υγείας και φροντίδας της Ελλάδας.
- Να συζητήσει και να προσεγγίσει θεωρητικά την έννοια του αντιλαμβανόμενου κινδύνου σχετικά με την υγεία και να συζητήσει μεθόδους και αρχές της αλλαγής της συμπεριφοράς.
- Να αναλύσει και συζητήσει τα θέματα της πρόληψης της νόσου και προαγωγής της υγείας στις ευάλωτες ομάδες.
- Να παρουσιάσει και να συζητήσει εφαρμογές σχετικές με την πρόληψη της νόσου και προαγωγής της υγείας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ψυχολογίας και να συζητήσει το ρόλο της τεχνολογίας.
- Να παρουσιάσει επιλεγμένα προγράμματα προαγωγής υγείας που σχεδιάστηκαν και αξιολογήθηκαν από ερευνητικές ομάδες της Ιατρικής Σχολής του Παν/μίου Κρήτης.

Μετά το τέλος του μαθήματος οι ΜΦ θα πρέπει να είναι ικανοί:

- Να κατανοούν τις έννοιες της προαγωγής της υγείας και της πρόληψης νοσημάτων και να προσδιορίσουν το ρόλο των υπηρεσιών υγείας.
- Να είναι εξοικειωμένοι με τις μεθόδους και προσεγγίσεις της προαγωγής της υγείας σε άτομα, ομάδες και πληθυσμούς.
- Να είναι εξοικειωμένοι με το σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων παρέμβασης σε πληθυσμούς.
- Να κατανοούν τη διαφορετικότητα των προβλημάτων υγείας και των μεθόδων προαγωγής υγείας σε διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς.

Πρόγραμμα του μαθήματος:

1.	Εισαγωγή του μαθήματος – Αρχές μέθοδοι
2.	Δημόσια υγεία στην Ελλάδα: Μελετώντας το παρελθόν, δημιουργώντας το παρόν , ατενίζοντας το μέλλον
3.	Προαγωγή της Υγείας: εργαλείο για την επίτευξη της παγκόσμιας δημόσιας υγείας
4.	Ομάδα υγείας και δράσεις προαγωγής υγείας στην κοινότητα
5.	Η έννοια του κινδύνου στην υγεία και η αλλαγή της συμπεριφοράς: θεωρητικές προσεγγίσεις και μέθοδοι
6.	Η πρόληψη και η προαγωγή της υγείας στους ηλικιωμένους
7.	Η πρόληψη και η προαγωγή της υγείας στη γυναίκα
8.	Σχεδιασμός και αξιολόγηση προγραμμάτων προαγωγής υγείας (Εμπειρία του Πανεπιστημίου Κρήτης)I
9.	Σχεδιασμός και αξιολόγηση προγραμμάτων προαγωγής υγείας (Εμπειρία του Πανεπιστημίου Κρήτης)II
10.	Εφαρμογές στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ψυχαγωγίας και τεχνολογίας για την προαγωγή της υγείας και την εκπαίδευση ασθενών και εργαζόμενων στο σύστημα υγείας

Δημοσιευμένες εργασίες από ερευνητικές εργασίες του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως πηγές περαιτέρω ανάγνωσης:

1. E. Jirovsky, K. Hoffmann, EA. Mayrhuber, EA. Mechili, A. Angelaki, D. Sifaki-Pistolla, E. Petelos, M. van den Muijsenbergh, T. van Loenen, M. Dückers, LR. Kolozsvári, I. Rurik, D. Rotar Pavlic, DC. Sandoval, G. Borgioli, MJC. Pinilla, D. Ajduković, P. De Graaf, N. van Ginneken, C. Dowrick, C. Lionis. Development and evaluation of a web-based capacity building course in the EUR-HUMAN project to support primary health care professionals in the provision of high-quality care for refugees and migrants. *Glob Health Action*. 2018;11(1):1547080.
2. T. van Loenen, M. van den Muijsenbergh, M. Hofmeester, C. Dowrick, N. van Ginneken, EA. Mechili, A. Angelaki, D. Ajdukovic, H. Bakic, DR. Pavlic, E. Zelko, K. Hoffmann, E. Jirovsky, ES. Mayrhuber, M. Dückers, T. Mooren, J. Gouweloos-Trines, L. Kolozsvári, I. Rurik, C. Lionis. Primary care for refugees and newly arrived migrants in Europe: a qualitative study on health needs, barriers and wishes. *Eur J Public Health*. 2017 Dec 12. doi: 10.1093/eurpub/ckx210.
3. G. Moschonis, A. C. Kalliora, V. Costarelli, C. Papandreou, D. Koutoukidis, C. Lionis, G. P Chrousos, Y. Manios. Identification of lifestyle patterns

- associated with obesity and fat mass in children: the Healthy Growth Study. *Public Health Nutrition* 2013; 26:1-11. doi:10.1017/S1368980013000323.
4. E. Germani, C. Lionis, V. Kalampoki, B. Davou, M. Belechri, E. Petridou. Evaluating the impact of a school-based helmet promotion program on eligible adolescent drivers: different audiences, different needs? *Health Education Research* 2010; 25:865-76.
 5. V. Vivilaki, A. Romanidou, P. Theodorakis, C. Lionis. Are health education meetings effective in recruiting women in cervical screening programmes? An innovative and inexpensive intervention from the island of Crete. *Rural and Remote Health* 2005; 5:376.
 6. C. Brotons, C. Björkelund, M. Bulc, R. Ciurana, M. Godycki-Cwirko, E. Jurgova, P. Kloppe, C. Lionis, A. Mierzecki, R. Piñeiro, L. Pullerits, M. R. Sammut, M. Sheehan, R. Tataradze, E. A. Thireos, J. Vuchak. EUROPREV network. Prevention and health promotion in clinical practice: the views of general practitioners in Europe. *Preventive Medicine* 2005; 40:595-601.
 7. van Gemert F, de Jong C, Kirenga B, Musinguzi P, Buteme S, Sooronbaev T, Tabyshova A, Emilov B, Mademilov M, Le An P, Quynh NN, Dang TN, Hong LH, Chartier R, Brakema EA, van Boven JFM; FRESH AIR. Effects and acceptability of implementing improved cookstoves and heaters to reduce household air pollution: a FRESH AIR study. *NPJ Prim Care Respir Med*. 2019 Aug 15;29(1):32. doi: 10.1038/s41533-019-0144-8.
 8. Král N, de Waard AM, Schellevis FG, Korevaar JC, Lionis C, Carlsson AC, Sønderlund AL, Søndergaard J, Larsen LB, Hollander M, Thilising T, Angelaki A, de Wit NJ, Seifert B. What should selective cardiometabolic prevention programmes in European primary care look like? A consensus-based design by the SPIMEU group. *Eur J Gen Pract*. 2019 Jul;25(3):101-108. doi: 10.1080/13814788.2019.1641195. Epub 2019 Aug 14.
 9. Y. Manios, K. Karatzi, G. Moschonis, G. Ioannou, O. Androutsos, C. Lionis, G. Chrousos. Lifestyle, anthropometric, socio-demographic and perinatal correlates of early adolescence hypertension: The Healthy Growth Study. *Nutr Metab Cardiovasc Dis*. 2019;29(2):159-169.
 10. K. Karatzi, G. Moschonis, S. Botelli, O. Androutsos, G.P. Chrousos, C. Lionis, Y. Manios. Physical activity and sedentary behavior thresholds for identifying childhood hypertension and its phenotypes: The Healthy Growth Study. *J Am Soc Hypertens*. 2018.
 11. C. Girvalaki, S. Papadakis, C. Vardavas, A.L. Pipe, E. Petridou, I. Tsiligianni, C. Lionis; TiTAN Crete Partners. Training General Practitioners in Evidence-Based Tobacco Treatment: An Evaluation of the Tobacco Treatment Training Network in Crete (TiTAN-Crete) Intervention. *Health Educ Behav*. 2018.
 12. A. Foscolou, E. Magriplis, S. Tyrovolas, G. Soulis, V. Bountziouka, A. Mariolis, S. Piscopo, G. Valacchi, F. Anastasiou, E. Gotsis, G. Metallinos, D. Tyrovola, A. Polystipioti, E. Polychronopoulos, A.L. Matalas, C. Lionis, A. Zeimbekis, J.A. Tur, L.S. Sidossis, D. Panagiotakos; MEDIS Study Group. Lifestyle determinants of healthy ageing in a Mediterranean population: The multinational MEDIS study. *Exp Gerontol*. 2018;110:35-41.
 13. Wandell P, de Waard AK, KHolzmann MJ, Gornitzki C, Lionis C, de Wit N, Søndergaard J, Sønderlund AL, Kral N, Seifert B, Korevaar J, Schellevis F, Carlsson AC. Barriers and facilitators among health

- professionals in primary care to prevention of cardiometabolic diseases: A systematic review. *Family Practice* (2018)
14. C. Girvalaki, S. Papadakis, C. Vardavas, E. Petridou, A. Pipe, C. Lionis. Smoking cessation delivery by general practitioners in Crete, Greece. *Eur J Public Health*. 2017 Nov 13. doi: 10.1093/eurpub/ckx201.
 15. C Lionis, P Midlöv. Prevention in the elderly: A necessary priority for general practitioners. *Eur J Gen Pract*. 2017;23(1):202-207. doi: 10.1080/13814788.2017.1350646.
 16. E Iatraki, PG Simos, A Bertias, G Duijker, I Zaganas, C Tziraki, AN Vgontzas, C Lionis; THALIS Primary Health Care Research Team/Network. Cognitive screening tools for primary care settings: examining the 'Test Your Memory' and 'General Practitioner assessment of Cognition' tools in a rural aging population in Greece. *Eur J Gen Pract*. 2017;23(1):171-178. doi: 10.1080/13814788.2017.1324845.
 17. EN Georgousopoulou, DD Mellor, N Naumovski, E Polychronopoulos, S Tyrovolas, S Piscopo, G Valacchi, F Anastasiou, A Zeimbekis, V Bountziouka, E Gotsis, G Metallinos, D Tyrovola, A Foscolou, JA Tur, AL Matalas, C Lionis, L Sidossis, D Panagiotakos; MEDIS study group. Mediterranean lifestyle and cardiovascular disease prevention. *Cardiovasc Diagn Ther*. 2017;7(Suppl 1):S39-S47. doi: 10.21037/cdt.2017.03.11.
 18. Anastasaki M, Trigoni M, Pantouvaki A, Trouli M, Mavrogianni M, Chavannes N, Pooler J, van Kampen S, Jones R, Lionis C, Tsiligianni I. Establishing a pulmonary rehabilitation programme in primary care in Greece: A FRESH AIR implementation study. *Chron Respir Dis*. 2019 Jan-Dec;16:1479973119882939. doi: 10.1177/1479973119882939.
 19. Papadakis S, Girvalaki C, Vardavas C, Pipe AL, Cole A, Tsiligianni I, Petridou E, Lionis C. Factors associated with rates of tobacco treatment delivery by General Practitioners in Greece: Missed opportunities for prevention? *Tob Induc Dis*. 2018 May 21;16:21. doi: 10.18332/tid/90822. eCollection 2018.
 20. Kotseva K, De Backer G, De Bacquer D, Rydén L, Hoes A, Grobbee D, Maggioni A, Marques-Vidal P, Jennings C, Abreu A, Aguiar C, Badariene J, Bruthans J, Cifkova R, Davletov K, Dilic M, Dolzhenko M, Gaita D, Gotcheva N, Hasan-Ali H, Jankowski P, Lionis C, Mancas S, Miličić D, Mirrakhimov E, Oganov R, Pogossova N, Reiner Ž, Vulić D, Wood D.: Primary prevention efforts are poorly developed in people at high cardiovascular risk: A report from the European Society of Cardiology EURObservational Research Programme EUROASPIRE V survey in 16 European countries. *Eur J Prev Cardiol*. 2020 Mar 20:2047487320908698. doi: 10.1177/2047487320908698
 21. Kalemaki D, Karakonstantis S, Galanakis E, Lionis C. Vaccination coverage of general practitioners: a cross-sectional study from Greece. *Public Health*. 2020 Jan 27; 181:110-113. doi: 10.1016/j.puhe.2019.12.012 /.Epub ahead of print.

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι: Διαλέξεις από απόσταση

Μέθοδοι Αξιολόγησης / Βαθμολόγησης: Η αξιολόγηση γίνεται μέσω γραπτής εξέτασης με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ένα ή δύο θέματα σύντομης ανάπτυξης.

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνική και Αγγλική

Διδάσκοντες: Συντονιστής μαθήματος: Χ. Λιονής, Καθηγητής

Στην διδασκαλία του μαθήματος συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Κρήτης και άλλων Πανεπιστημίων και Ιδρυμάτων της Ελλάδας και του εξωτερικού και ειδικοί επιστήμονες (Χ. Λιονής, Α. Γκίκας, Ε. Πιτέλου, Ε. Αλμπάνη, Σ. Παναγιωτάκης, Β. Βιβιλάκη, Μ. Αναστασάκη, Σ. Παπαδάκη, Μ. Γκότση).